

Sezonski izgledi za zimu 2020/21. godine u regionu jugoistočne Evrope

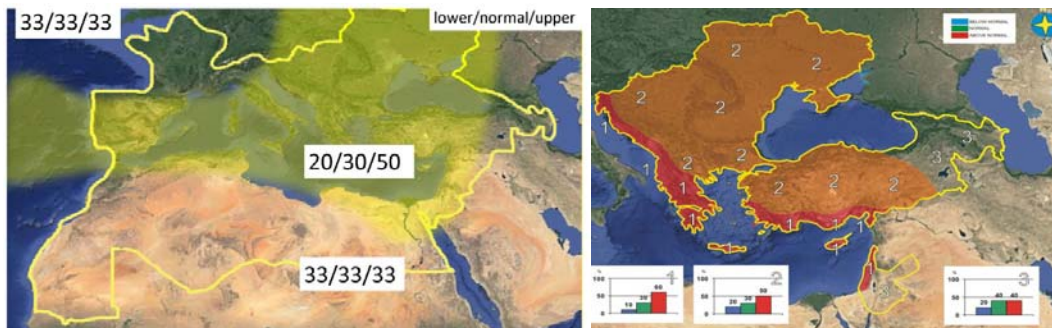
Kroz izgleda klime za jugoistočnu Evropu (SEECOF), izgleda klime za Mediteran (MEDCOF) i za sjevernu Afriku (PRESANORD) Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je uključen u obuku, izradu i testiranje sezonske prognoze za zimu i ljeto.

Modeli pokazuju tipičnu reakciju atmosfere na razvoj La Ninje u tropskim oblastima i oblastima Sjeverne Amerike, dok manje neslaganje modela postoji u oblasti Sjevernog Atlantika. Velika vjerovatnoća postoji za blokirajuće situacije iznad Evrope uz male razlike u modelima po pitanju lokacije blokirajućih sistema u atmosferi.

Prognoza izgleda klime je dobijena na osnovu dinamičkih i statističkih modela, i poznatih telekonekcija klimatskih odlika velikih razmjera.

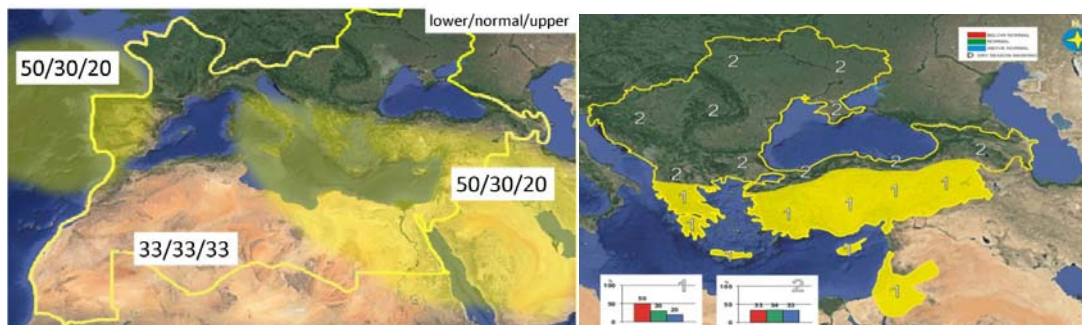
Na osnovu konsenzusa eksperata SEECOF-a (Forum o izgledima klime u regionu jugoistočne Evrope), I MEDCOF-a (Forum a o izgledima klime u regionu Mediterana) izgledi za zimu 2020./21. su sljedeći:

- očekuju se više temperature od prosjeka za period 1981.-2010. u većem dijelu istočne oblasti Mediterana. Toj oblasti kojoj pripada i Crna Gora, sa vjerovatnoćom od 50% očekuju se više temperature (a za SEECOF podregion čak I 60% vjerovatnije), od 30% normalne I sa vjerovatnoćom od 20% niže temperature od prosjeka. Međutim, nema pouzdanog signala za zapadni dio Mediterana, osim za zapadni dio Iberijskog poluostrva gdje se očekuje da dominira signal iznad prosjeka, tj. topliji uslovi (slika 1).

Slika 1. Sezonski izgledi temperature za zimu 2020./21. (MedCOF izgledi za region (lijevo) I SEECOF izgledi za podregion (desno))

Za jugoistočnu Evropu I veći dio zapadne Evrope koji pripada Mediteranskoj oblasti prognoza padavina je da se očekuju sušniji uslovi od normalnih, dok za ostatak Mediteranske oblasti jasnog signala velikih razmjera za padavine nema u prognostičkim modelima. Za jugoistočnu Evropu, sušniji uslovi od normalnih se očekuju sa vjerovatnoćom od 50%, oko normale sa vjerovatnoćom 30%, a kišniji sa vjerovatnoćom od 20% (slika 2). Prognoza padavina prema SEECOF izgledima ukazuje na veću nesigurnost u prognoziranju signala za padavine, tj. daje jednake vjerovatnoće za padavine iznad, oko I ispod normale.

Slika 2. Sezonski izgledi padavina za zimu 2020/21. (MedCOF izgledi za region (lijevo) I SEECOF izgledi za podregion (desno))

Podsezonske varijacije koje se ne mogu prognozirati duži period unaprijed, mogu da dominiraju tokom vremena, pa se zbog toga preporučuje redovno ažuriranje prognoze. Uz to, lokalni faktori (kao npr. SST – temperatura površine mora u malim basenima mogu da utiču na lokalnu varijabilnost na regionalnom nivou.

Inače, sezonske prognoze se izražavaju preko vjerovatnoće zbog nesigurnosti koja je svojstvena modelima. Podregionalni izgledi klime SEECOF – za jugoistočnu Evropu I PRESANORD – za sjevernu Afriku, mogu da pruže detaljnije informacije na razmjerama manjim od regionalnih. Dalje informacije o prognozi u toku zime za kraće vremenske periode I upozorenjima, biće dostupne kao I ranije u Nacionalnim hidrometeorološkim službama.

Doprinos izradi sezonskih prognoza kako za region jugoistočne Evrope tako I za region Mediterana dali su eksperti iz WMO RA VI Regionalnog centra za klimu za dugoročnu prognozu vremena (Meteo France, Roshydromet), WMO RA VI Regionalni centar za praćenje klime (Njemačka nacionalna meteorološka služba), zatim UK Met Office, Evropski Centar za srednjoročnu prognozu vremena, Istraživački centar za klimu I društvo IRI USA, Nacionalni centri za životnu srdinu NCEP USA, WMO RA VI Regionalni Centar za klimu SEEVCCC iPRESANORD I nacionalne hidrometeorološke službe tih regiona,.